

TESTAMENTUL

- instituție care se regăsește și în Codul Civil actual, reglementată în noul Codul Civil la articolele 1034-1085;
- *este actul unilateral, personal și revocabil prin care o persoană, numită testator, dispune, în una dintre formele cerute de lege, pentru timpul când nu va mai fi în viață;*
- conține dispoziții referitoare la *patrimoniul succesoral sau la bunurile ce fac parte din acesta, precum și la desemnarea directă sau indirectă a legatarului; poate să conțină dispoziții referitoare la partaj, revocarea dispozițiilor testamentare anterioare, dezmoștenire, numirea de executori testamentari, sarcini impuse legatarilor sau moștenitorilor legali și alte dispoziții care produc efecte după decesul testatorului.*

Condiții de valabilitate – testamentul, ca act juridic, este valabil dacă testatorul a avut discernământ, iar consimțământul său nu a fost viciat,

! Ca element de noutate în materia viciilor de consimțământ, noul Cod Civil prevede că *dolul poate atrage anularea testamentului chiar dacă manoperele dolosive nu au fost săvârșite de beneficiarul dispozițiilor testamentare și nici nu au fost cunoscute de acesta;*

Proba testamentului – validitatea formei și cuprinsul testamentului pot fi dovedite prin orice mijloc de probă, în cazul în care testamentul a dispărut printr-un caz fortuit sau de forță majoră, ori prin fapte ale unui terț, fie după moartea testatorului, fie în timpul vieții acestuia, dar fără ca el să-i fi cunoscut dispariția;

Formele testamentului

Testamentul ordinar

- *olograf* – adică scris datat și semnat de mâna testatorului
- *autentic* – adică autentificat de un notar public sau de o altă persoană investită cu autoritate publică de către stat

Testamentul privilegiat – se întocmește în situații speciale, obligatoriu în prezența a doi martori – epidemii, catastrofe, războaie ori alte asemenea situații excepționale, situații în care testatorul se află la bordul unui vas sau aeronave, este militar sau internat într-o instituție sanitară în care notarul public nu are acces

- devine caduc în termen de 15 zile de la data la care dispunătorul ar fi putut să întocmească un testament ordinar.

Testamentul sumelor și valorilor depozitate – dispozițiile testamentare privind sumele de bani, valorile sau titlurile de valoare depuse la instituții specializate sunt valabile cu respectarea condițiilor de formă prevăzute de legile speciale aplicabile acestor instituții.

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil
și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect

! Prin noul Cod Civil a fost eliminat testamentul mistic sau secret;

- În ceea ce privește testamentul olograf, noua reglementare prevede că, *înainte de a fi executat, testamentul olograf se va prezenta unui notar public pentru a fi vizat spre neschimbare;*

! Noul Cod civil interzice testamentul reciproc. Testamentul reciproc este testamentul prin care două sau mai multe persoane dispun, prin același testament, una în favoarea celeilalte sau în favoarea unui terț. Sancțiunea este nulitatea absolută.

Dezmoștenirea – poate fi directă sau indirectă

Dezmoștenirea-sanctiune, a cărei valabilitate este recunoscută în doctrina și jurisprudența actuală, dispune din dreptul succesoral, prin aplicarea art. 1009 din Noul Cod Civil, potrivit căruia sunt considerate nescrise (inexistente) dispozițiile testamentare prin care se prevede dezmoștenirea ca sancțiune pentru pentru contestarea dispozițiilor din testament care aduc atingere drepturilor moștenitorilor rezervari ori sunt contrare ordinii publice sau bunelor moravuri.

Incapacități speciale

- Ca și în vechiul Cod civil, sunt anulabile liberalitățile făcute medicilor, farmaciștilor sau altor persoane, în perioada în care, în mod direct sau indirect, îi acordau îngrijiri de specialitate dispunătorului pentru boala care este cauză a decesului, preoților sau a altor persoane care acordau asistență religioasă în timpul bolii care este cauză a decesului.

- În premieră, Noul Cod Civil reglementează unele *incapacități speciale, aplicabile în materia legatelor, prevăzând că sunt anulabile legatele în favoarea notarului public care a autentificat testamentul, interpretului și martorilor ce au luat parte la procedura de autentificare, agenților instrumentatori în cadrul testamentelor privilegiate, persoanelor ce au acordat în mod legal asistență la redactarea testamentului.*

Substituția fideicomisară – este dispoziția prin care o persoană, denumită instituit, este însărcinată să administreze bunul sau bunurile care constituie obiectul liberalității și să le transmită unui terț, denumit substituit, desemnat de dispunător.

!Noua reglementare îngăduie substituția fideicomisară în materia legatului, aceasta fiind până acum interzisă.

Revocarea testamentului

- Cu titlu de noutate, se prevede necesitatea ca *revocarea expresă a testamentului făcută prin act autentic, cât și retractarea unei dispoziții revocatorii să fie înscrisă de către notar în Registrul național notarial, ținut în format electronic.*

Legatul - este dispoziția testamentară care conferă uneia sau mai multor persoane vocație la întreaga moștenire (legatul universal) sau la o fracțiune a moștenirii (legatul cu titlu universal); orice legat care nu este universal sau cu titlu universal este un legat cu titlu particular (privește un bun sau mai multe bunuri din moștenire).

Efectele legatului

- legatarul are dreptul la fructele bunurilor moștenirii care i se cuvin din ziua deschiderii moștenirii sau din ziua în care legatul produce efecte în privința sa, cu excepția cazului în care cel care a posedat bunurile ce constituie obiectul legatului a fost de bună-credință;

- legatarul cu titlu particular al unui bun individual determinat dobândește proprietatea acestuia de

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect

la data deschiderii moștenirii.

- legatarul cu titlu particular al unor bunuri de gen este titularul unei creanțe asupra moștenirii.
- dacă legatarul nu poate îndeplini sarcina cu care este grevat legatul său fără a depăși valoarea bunurilor primite în temeiul acestuia, se va putea libera predând beneficiarului sarcinii bunurile ce i-au fost lăsate prin legat sau valoarea lor.
- valoarea bunurilor lăsate prin legat și a sarcinilor va fi aceea de la data deschiderii moștenirii.
- bunul care constituie obiectul unui legat cu titlu particular se predă cu accesoriile sale, în starea în care se găsește la data deschiderii moștenirii.
- legatul cuprinde și dreptul la acțiunea în despăgubire pentru prejudiciul adus bunului de către un terț după întocmirea testamentului.
- legatul unui bun care, după întocmirea testamentului, a cunoscut creșteri cantitative, calitative sau valorice prin alipire, lucrări autonome, lucrări adăugate sau achiziționarea altor bunuri în cadrul unei universalități se prezumă, până la proba contrară, a viza întreg bunul ori universalitatea rezultată.
- dacă legatele cu titlu particular depășesc activul net al moștenirii, ele vor fi reduse în măsura depășirii; în ipoteza în care un legat a fost executat fără a se cunoaște anumite datorii ori sarcini ale moștenirii, moștenitorul, creditorii sau orice persoană interesată poate solicita restituirea de la legatarul plătit, în măsura în care legatul urmează a fi redus.

Efectele unor tipuri de legate

1. Legatul rentei viagere sau al unei creanțe de întreținere - când obiectul legatului cuprinde o rentă viageră sau o creanță de întreținere, executarea acestuia este datorată din ziua deschiderii moștenirii.

2. Legatul alternativ - în cazul în care legatarului cu titlu particular i-a fost lăsat fie un bun, fie altul, dreptul de alegere revine celui ținut să execute legatul, dacă testatorul nu a conferit acest drept legatarului sau unui terț.

3. Legatul bunului altuia - când bunul individual determinat care a făcut obiectul unui legat cu titlu particular aparține unei alte persoane decât testatorul și nu este cuprins în patrimoniul acestuia la data deschiderii moștenirii, se produc următoarele efecte:

- dacă, la data întocmirii testamentului, testatorul nu a știut că bunul nu este al său, legatul este anulabil.
- dacă testatorul a știut că bunul nu este al său, cel însărcinat cu executarea legatului este obligat, la alegerea sa, să dea fie bunul în natură, fie valoarea acestuia de la data deschiderii moștenirii.

4. Legatul conjunctiv - legatul cu titlu particular este prezumat a fi conjunctiv atunci când testatorul a lăsat, prin același testament, un bun determinat individual sau generic mai multor legatari cu titlu particular, fără a preciza partea fiecăruia.

- dacă unul dintre legatari nu vrea sau nu poate să primească legatul, partea lui va profita celorlalți legatari, prevederile fiind aplicabile și atunci când obiectul legatului conjunctiv îl constituie un dezmembrământ al dreptului de proprietate.

Revocarea legatului

Revocarea poate fi *voluntară sau judecătorească*.

Revocarea judecătorească poate fi cerută în situația neîndeplinirii, fără justificare, a sarcinii instituite de testator sau pentru ingraturitudine.

Revocarea judecătorească pentru ingraturitudine poate fi cerută în următoarele cazuri:

- dacă legatarul a atentat la viața testatorului, a unei persoane apropiate lui sau, știind că alții intenționează să atenteze, nu l-a înștiințat;
- dacă legatarul se face vinovat de fapte penale, cruzimi sau injurii grave față de testator ori de injurii

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect

grave la adresa memoriei testatorului.

Caducitatea legatului

Legatul devine caduc (lipsit de efecte) în următoarele situații:

- legatarul nu mai este în viață la data deschiderii moștenirii;
- legatarul este incapabil de a primi legatul la data deschiderii moștenirii;
- legatarul este nedemn;
- legatarul renunță la legat;
- legatarul decedează înaintea împlinirii condiției suspensive ce afectează legatul, dacă aceasta avea un caracter pur personal;
- bunul ce formează obiectul legatului cu titlu particular a pierit în totalitate din motive care nu țin de voința testatorului, în timpul vieții testatorului sau înaintea împlinirii condiției suspensive ce afectează legatul.

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect